

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Boșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare”
Miercurea, „Cassa de păstrare” Săliște, „Chioreana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economia”
Cohalm, „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănișterul”, „Hașegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Lăpovana”,
„Lugoșana”, „Luceafărul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”,
„Patria”, „Plugarul”, „Poporul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșanu”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”,
„Târnava”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărândeana” și „Zlăgnea”.

Prețul de prenumerare:
pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul VII.

Sibiu, 21 Maiu 1905.

Nr. 21.

Băncile române

din

Transilvania și Ungaria.

(Continuare.)

Ca parte întregitoare a organizațiunii băncilor române se pot conșidera și bărbații de încredere, instituți de aceste așezăminte prin diferitele orașe și comune rurale ale cercului lor de activitate cu scop de a întreține legătura mai intimă cu clientela și a servi totodată, ca intermediatori la exoperarea împrumuturilor. Prin informațiunile lor bazate pe nemijlocita cunoaștere a referințelor personale și de avere a solicitanților de împrumuturi, acești bărbați de încredere fac institutelor din partea cărora sunt instituți, cele mai prețioase servicii, atât la prima exoperare a împrumuturilor cât și la încasarea lor; de altă parte îndreaptă atențiunea poporului țaran spre băncile române întemeiate în prima linie pentru acoperirea trebuințelor lui de credit și la a cărora bunăvoință poate conta totdeauna și între toate împregiurările, ferindu-l în modul acesta de cursele străinilor, cari de cele mai multeori nu caută decât exploatarea lui. În mod sporadic, ce este drept, s'au comis și abuzuri din partea acestor bărbați de încredere spre dauna băncilor ori a clientelei; acestea însă nici-când n'au luat dimensiuni atât de mari încât să compromită însași instituțiunea devenită aproape indispensabilă în viața băncilor române; cel mult au îndemnat și îndeamnă pe acestea a fi cu mai mare atențiune la alegerea persoanelor lor de încredere și a controla în mod mai sistematic activitatea lor.

Institutele de bani române din Transilvania și Ungaria cultivă în general toate afacerile de credit uzitate în operațiunile de bancă: scomptează cambii, acoardă împrumuturi hipotecare, credite pe obligațiuni cu caventi (așa numitele credite personale țărănești); încuviințează împrumuturi pe efecte publice și mărfuri (Lombard); credite cambiale și de cont-curent cu garanție hipotecară ori de altă natură; comisuni etc. etc. În ramul pasiv: primesc bani spre fructificare pe lângă libele de depozit sau în cont-curent și fac reescompt.

Cu emisiunea de scrisuri fonciare legată de anumite norme legale, se ocupă până acum numai „Albina”. Aceasta inițiase în primii ani ai existenței sale în diferite regiuni locuite de Români înființarea de număroase reuniuni de credit sistem Schulze-Delitzsch; durere însă poporul român țaran eră pe atunci încă prea puțin matur pentru asemenea instituțiuni salutare pentru el; cei mai mulți debitori nu observau termenele de plată și pe baza rezponzabilității solidare a membrilor cei punctuali și buni își periclitau existența și averea pentru cei nepăsători și astfel „Albina” deja la 1875 s'a văzut îndemnată a desființa reuniunile întemeiate. O încercare, ce poate se va face cu reuniunile acestea în viitor, când poporul va avea mai multă școală economică, va da probabil rezultate mai satisfăcătoare.

În anii ultimi câteva bănci române, conduse de nizuința de a întemeia și promovă negoțul românesc au luat inițiativa pentru fondarea mai multor societăți comerciale pe acții. În lipsă de sprigin și mai cu seamă de oameni de specialitate în ale negoțului de mărfuri, întreprinderile acestea însă n'au putut prospera și așa cele mai multe din ele s'au văzut necesitate a licuidă.

Principalul ram de operațiune activ al băncilor române a fost dela început și este și astăzi: *scomptul cambial*, care deși nu este cea mai corespunzătoare formă de credit pentru un popor eminentemente agricol, cum este poporul român, a luat la ele totuș an de an dimensiuni tot mai mari și este cultivat aproape fără excepțiune de toate băncile, și aceasta pe motiv că formează o plasare mai mobilă a capitalurilor.

În timpul din urmă băncile române au început a da atențiune tot mai mare *Împrumuturilor* *hipotecare*, cu ajutorul cărora pot contribui mai ușor la îmbunătățirea situațiunii materiale a poporului țaran, fiind împrumuturile acestea, după natura lor, împrumuturi cu termene lungi și în consecuență mai potrivite pentru satisfacerea trebuințelor de credit al populațiunii rurale.

Alți rami activi de operațiune, cultivați pe o scară mai întinsă de băncile române sunt: *Împrumu-*

turile pe obligațiuni cu caventi (așa numitele „Credite personale țărănești”) și „Creditele cambiale cu asigurare ipotecară”, un fel de credite fixe; ceialalți rami de afaceri ocupă în bilanțul băncilor române numai un loc mai secundar.

Dintre operațiunile pasive ale băncilor române sunt de relevat *Depozitele spre fructificare*, cari arată an de an creșteri de mai multe milioane și s'au urcat până la finele anului 1903, la totalitatea băncilor române la K 47.215,654.—. Aceasta considerabilă sumă formează în preponderanță capital național românesc și este o eclatantă dovadă, deoparte a succesului cu care băncile române au propagat și dezvoltat în sinul poporului român spiritul de economisire, iar de altă parte a încrederii, ce aceste instituțiuni și-au știut câștiga, atât la publicul românesc, cât și străin.

În comparațiune cu dobânzile, ce de regulă le încassează dela clientela lor cele mai multe bănci străine din Transilvania și Ungaria, dobânzile luate de institutele de bani române se pot numi moderate. Ele variază în ramul scontului cambial, amăsurat situației pieței de bani, între 5%—8%, lângă care se mai adaugă la cele mai multe bănci și o anumită proviziune, de circa 1—2%. Imprumuturile ipotecare, Cambiale ipotecare și Imprumuturile pe efecte se încuvințează de regulă cu 5½%—8%, iar Creditele personale țărănești (Imprum. pe obligațiuni cu caventi) cu 8%. Dobânda acordată de băncile române pentru capitalurile străine încredințate administrațiunii lor în formă de Depozite spre fructificare variază între 4%—6%, plătind cele mai multe institute și contribuțiunea de rentă de 10%.

Acestei împrejurări, precum și culanței, conducerei cinstitute și solidității băncilor române, este a se atribui în prima linie avântul extraordinar și dezvoltarea progresivă, ce au luat operațiunile acestor institute în ultimii 15 ani, avânt, care își află cea mai evidentă ilustrare în datele statistice, ce urmează:

Bilanțul general pe:

Anul 1888 (dela 18 institute).

Active.	
Escompt	K 8.012,324—
Imprumuturi ipotecare	„ 4.540,092—
Imprumuturi pe obligațiuni	„ 284,988—
Pasive.	
Capital social	K 2.037,358—
Depozite spre fructificare	„ 8.567,724—
Reescompt	„ 1.156,686—
Fond de rezervă	„ 221,746—
Profit net	„ 270,400—

Anul 1893 (dela 41 institute de bani).

Active.	
Numărar	K 490,528-36
Escompt	„ 19.026,809-50
Imprumuturi ipotecare și alte imprumuturi	„ 12.935,569-92
Lombard	„ 170,130-20
Efecte	„ 1.446,391-12
Realități	„ 574,961-40
Efectele diferitelor fonduri	„ 493,870-96
Diverse	„ 554,218-72
Active totale . K 35.692,480-18	
Pasive.	
Capital social	K 4.094,420-35
Fonduri de rezervă	„ 912,774-86
Fonduri de penziune	„ 178,191-02
Depozite spre fructificare	„ 20.223,020-50
Serisuri fonciare („Albina”)	„ 3.143,000—
Lombard	„ 598,000—
Reescompt	„ 4.927,289-16
Diverse	„ 886,994-88
Profit net	„ 728,789-38
K 35.692,480-18	

A c t i v e :

	1898		1899		1900		1901		1902		1903	
	70 inst. de bani	K f	73 inst. de bani	K f	75 inst. de bani	K f	80 inst. de bani	K f	88 inst. de bani	K f	89 inst. de bani	K f
Cassa		711,142-36		722,343-02		850,883-43		803,046-32		1.062,630-39		1.277,975-40
Escompt	26	929,517-32	29	311,065-14	30	792,920-56	33	711,350-04	38	754,379-28	41	494,794-24
Imprumuturi ipotecare	12	701,544-78	12	175,506-96	13	144,061-12	13	548,909-84	13	973,915-99	14	703,739-59
Credite pers. (Oblig. cu caventi)		4.298,400-84		4.249,309-32		4.452,505-30		4.727,956-18		5.092,020-05		4.862,543-23
Credite camb. cu acop. hipot.		6.872,701-70		5.196,874-06		5.653,747-01		6.641,756-57		6.763,246-20		7.348,698-89
Lombard		345,951-84		350,037-98		443,298-03		531,184-47		522,024-30		527,138-14
Realități		1.472,481-56		1.623,232-62		2.029,671-44		2.411,924-02		2.838,611-02		2.674,054-36
Efecte publice și acțiuni		2.869,184-42		2.940,180-70		3.042,411-59		3.050,502-32		3.307,424-58		3.980,103-10
Capital nevărsat		353,779-70		209,700-78		336,828-63		209,796-57		54,200-54		77,715-30
Cont-curent și Giro		1.881,083-62		2.334,815-08		1.303,364-34		2.443,390-53		2.116,004-59		2.599,990-90
Mobiliar		73,948-52		78,700-30		83,261-80		92,304-77		97,253-35		103,311-17
Inter. rest. și div. cont. debit.		1.519,755-34		1.027,248-02		1.348,632—		1.006,938-32		1.501,192-72		949,342-29
Perdere		—		—		5,277-97		32,812-83		23,187-47		—
		60.029,492—		60.219,013-98		63.486,863-27		69.201,872-78		76.106,090-48		80.599,376-61

P a s i v e :

	1898		1899		1900		1901		1902		1903	
	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	K f	
Capital social	8.681,843-06	8.871,265-34	9.631,566-86	10.025,920-87	10.514,467-68	10.725,223-48						
Fond de rezervă	1.973,508-88	1.307,205-98	2.517,676-30	2.826,672-82	3.183,350-91	3.489,434-97						
Fond special de rezervă	280,912-60	300,760-58	336,825-42	425,763-45	527,706-56	672,981-43						
Fond de gar. al ser. f. „Albina”	400,000—	400,000—	400,000—	400,000—	400,000—	400,000—						
Fond de penziuni	494,821-62	572,357—	667,752-66	763,023-54	866,476-63	1.004,869-31						
Serisuri fonciare „Albina”	4.694,700—	4.916,700—	4.957,200—	5.160,200—	5.146,000—	5.196,000—						
Reescompt	7.979,288-36	7.272,772-80	7.236,089-62	8.958,263-31	10.200,615-68	8.495,863-94						
Interese tranzitoare anticipate	638,929-72	499,552-46	553,924-66	626,773-73	709,716-14	791,762-55						
Depozite spre fructificare	31.798,160-60	32.212,828-20	34.953,431-01	37.725,212-68	41.588,344-61	47.215,654-96						
Diversi creditorii	1.751,498-68	1.535,353-98	837,300-19	671,237-04	1.298,048-75	752,853-72						
Fond de binefaceri	—	—	—	84,947-60	104,655-32	136,635-82						
Dividende neridicate	19,709-14	17,400-08	34,141-94	30,920-93	22,836-11	20,557-43						
Profit net	1.316,119-34	1.303,817-56	1.360,954-61	1.455,431-88	1.543,872-09	1.697,539—						
	60.029,492—	60.219,013-98	63.486,863-27	69.201,872-78	76.106,090-48	80.599,376-61						

Etalonul de discount.

— Urmările urcării etalonului de discount. —

E în deoște cunoscut, că partea cea mai grea în politica de bancă este stabilirea etalonului de discount. O mulțime de circumstanțe cari de cari mai importante trebuie considerate, circumstanțe pe cari teoria numai cu greu le-ar putea preciza pe toate. S'au făcut studii, s'au emis anchete din partea statelor, s'au pronunțat cei mai distinși financiari ai lumii și cu toate acestea chestiunea încă nu poate fi conșiderată ca finalizată. E departe de noi intenția — cel puțin de astădată — de a ne ocupa mai detaliat cu chestiunea politicii etalonului de discount. Voim, în câteva cuvinte să amintim numai despre urmările urcării etalonului de discount, să arătăm efectele acestei urcări ca apoi într'un articol viitor, cu atât mai ușor să putem reveni asupra cauzelor cari provoacă urcarea etalonului.

Urcarea etalonului de discount însemnează scumpirea banilor și e lucru constat, că îndată ce banii se scumpesc, cererea lor începe a se restrânge. E și natural. Fiind banii mai scumpi, deci probabilitatea de câștig la întreprinderi cu atât mai mică cu cât s'a urcat etalonul, lumea va rămânea mai rezervată și nu va cere capital pentru întreprinderi. Din contră fiind etalonul urcat chiar și ceice au capital mai bucuos și-l vor retrage din întreprinderi și-l vor oferi pe piață. Astfel urcarea etalonului de discount are de urmare pe de o parte restrângerea cererii, pe de altă parte creșterea ofertei de bani. Aceasta situație nu poate avea durată prea lungă, deoarece creșterea ofertei — pe baza legei de ofertă și cerere — va avea de urmare reducerea prețului, în cazul nostru reducerea etalonului, prin ceace iar se va ajunge la starea de mai înainte. Dar și până se întâmplă această tranziție pot obveni schimbări mari în lumea financiară, cu deosebire în relațiile cu străinătatea.

Să vedem ce se va întâmpla în străinătate? Acolo creditorii noștri cari au cambii trasate asupra noastră nu le vor discounta, ci le vor ține în portofoliile proprii, de oarece etalonul de discount urcat din țara noastră (știut fiind că cambiile străine se discountează totdeauna cu procentul de discount al țării asupra căreia sunt trasate) va fi în favorul lor. Căci să admitem pentru un moment că la noi etalonul oficial e 5% iar în Berlin numai 4%. De ce să disconteze creditorul berlinez cambia asupra Budapestei cu 5% când banii ce-i va primi în schimb nu-i va putea întrebuința decât numai cu 4%? Astfel cambiile asupra țării noastre vor fi ținute în portofoliile creditorilor noștri și nu vor ajunge ușor în circulație. Dar nu numai atât. Acei creditori dacă au capital disponibil, ori dacă nu alții, văzând că în țara noastră banii sunt mai scumpi vor căuta să-i aducă și să-i plaseze la noi, așa că pe lângă banii interni vor veni și se vor oferi și bani străini. Rezultă deci, că țara care urcă etalonul de discount, indirect invită capitalul străin în țară să pășească sub forma de ofertă.

Scumpirea banilor mai are de urmare și reducerea prețului mărfurilor, cu deosebire al efectelor publice. Și de ce se efitesc? Un exemplu ne va arăta mai bine. Presupunem că prețul banilor a fost 4%, dar că s'a urcat la 5%. Renta ungară de coroane cu 4%, înainte când banii erau tot cu 4% natural a trebuit să aibă un curs cam al pari, între K 99—100. Azi când banii sunt cu 5%, natural că se va efiti și se va efiti în proporție cu rentabilitatea ce o oferă

această rentă. Căci cine să dea 100 K pentru o rentă ce-i aduce 4%, când aceeaș sută de cor. și o poate plasa — după relațiile pieței — cu 5%. Pentru rentă nu va oferi decât numai K 80 sau ceva peste aceasta sumă, căci o astfel de sumă corespunde în adevăr unei rentabilități de 5%. Constatat fiind, că prin urcarea etalonului de discount, cursul efectelor scade, să vedem ce schimbare se va întâmpla pe piața burselor. În străinătate banii fiind mai efitini, iar la noi cursul efectelor scăzut, străinii vor căuta să profite de ocazie, să-și plaseze banii în efecte de ale noastre, căci le oferă o rentabilitate mai mare. Dacă cursul rentei de cor. e cam 80%, și în străinătate banii sunt cu 4%, rentabilitatea acestor efecte pentru străini va fi — tocmai invers ca la noi — de 5%. Astfel străinii vor păși ca cumpărători de efecte pe piețele burselor noastre, le vor cumpăra și le vor duce în străinătate. O altă urmare a urcării etalonului de discount este, că efectele publice ale țării noastre se duc în străinătate.

(Va urm.)

Conversiunea rentei române 5%.

Guvernul român a publicat *prospectul conversiunii* împrumuturilor de rentă 5% din 1881/88 și 1892/93, în rentă 4% amortibilă, precum și al *emisiunii de rentă 4% amortibilă* din 1905 în valoare nominală de Franci 100.000,000 = Mărci 81.000,000 = Lei aur 100.000,000. Suma împrumuturilor, ce ajung la conversiune este de Lei 424.613,000. Conversiunea se efectuește astfel, că dobânda va fi redusă la 4% cu începere dela 1 Octomvrie st. n., 1905, iar amortizarea se prolongește pe 40 ani socotiți dela 1 Oct. st. n. 1905.

Detentorii vechilor obligațiuni de 5%, cari doresc a uză de facultatea de conversiune vor trebui să prezinte titlurile de convertit cu începere dela 29 Aprilie a. c., până inclusive 11/24 *Mainu a. c.* la „Banca Națională a României“ ori la „Banca Generală Română“ din București sau la vre-unas sucursalele și agențiile Băncii Naționale.

Conversiunea se efectuește prin aplicarea unei ștampile. Ca primă de conversiune prezentatorul primește *zece Lei 50 bani* din valoarea nominală a obligațiunilor 5% aduse spre conversiune, în obligațiuni de 4% ale împrumutului din 1905 cu cupoane de dobânzi curgând dela 1 Octomvrie 1905. Primele, cari nu se pot plăti în obligațiuni de acestea, se vor achita în număr pe cursul de 89 Lei 40 bani sută de Lei.

Obligațiunile 5% din 1881/8, ce urmează a se ștampila trebuie să poarte cuponul de 1 Aprilie 1906, iar acelea ale împrumuturilor din 1892 și 1893 cuponul de 1 Ianuarie 1906.

Depunătorii vor primi la timp foi de cupoane împreună cu talonul lor.

Depunătorii obligațiunilor 5% din 1892 și 1893 vor primi afară de prima de conversiune amintită mai sus și dobânda de 5% pentru trimestrul dela 1 Iulie până 1 Octomvrie 1905.

Prezentatorul titlurilor de conversiune primește o adeverință, contra căreia i-se restituie după 15 zile obligațiunile ștampilate precum și prima în obligațiuni din noua rentă 4% și diferența în număr.

Subscrierea la împrumutul de 39.280,000 lei aur nominal rentă 4% amortibilă din 1905 va avea loc în ziua de 3/16 *Mainu* în București la Banca Națională a României și Banca Generală Română și la Sucursalele și Agențiile Băncii Naționale în oarele obișnuite de serviciu sub condițiunile următoare:

I. Prețul de emisiune este fixat *la 11 Lei 10 bani* pentru suta de lei capital nominal, bonificându-se subscriitorului dobânzile de 4% din ziua efectuării vârsămintelor până la 1 Octomvrie 1905 st. n.

II. Subscriitorii vor depune în momentul subscrierii o cauciune de 5% din valoarea nominală, în numărul sau efecte publice admise de Banca Națională ca gagi pentru împrumuturi, pe cursul zilei.

III. Băncile își rezervă facultatea de a închide subscrierea înainte de termenul fixat mai sus.

IV. Repartițiunea se va face și va fi anunțată prin publicări în cel mai scurt timp. Băncile își rezervă dreptul de a fixa înșile partea ce va reveni fiecărui subscriitor.

V. În caz când se va atribui subscriitorului o sumă mai mică, prisosul cauciunii se va restitui imediat.

VI. Vârsămintele se vor face în modul următor:

20% cel mai târziu până la 18/31 Maiu 1905.

40% " " " " " " Iulie "

40% " " " " " " 19/31 August "

Sumele mai mici până la 15,000 lei vor fi vârsate integral și într-o singură dată, cel mai târziu până la 18/31 Maiu 1905.

Subscriitorii vor primi titluri provizorii integral liberate la epocele ce se vor indica printr'un avis special.

VII. După vârsarea întregii sume atribuite, cauciunea de 5% se va restitui sau se va ține în socoteală.

VIII. Deocamdată se vor emite titluri provizorii cari se vor preschimbă în titluri definitive la epocele ce se vor fixa prin publicări.

IX. În caz când subscriitorul nu va fi efectuat la timp vârsămintele sale, Banca Națională și Banca Generală sunt în drept a vinde imediat, fără somațiune sau altă punere în întârziere și fără nici o formalitate judecătorească, cauciunea sau titlurile atribuite spre a se acoperi de toate pagubele provenite din neefectuarea la timp a acestor vârsăminte.

X. Subscrierile se vor face pe formulare cari se pun la dispozițiunea subscriitorilor.

Noua rentă 4% a fost admisă la cota bursei din Berlin.

Efectele publice.

Cele mai însemnate efecte publice din monarhia Austro-Ungară.

1. *Renta ungară de 4% aur.* Emisă întâiaoară între anii 1881—1884 în sumă totală de 545 mil. fl. pentru convertirea împrumutului de 400 mil. renta ungară de 6% aur. Ulterior în 1887, 1888, apoi în 1892 s'au făcut nouă emisiuni de rentă ungară de 4% aur pentru diverse trebuințe de stat, în special însă pentru regularea valutei de aur. Această rentă e emisă în titluri de 100, 500, 1000 și 10000 fl. cu echivalentele în Fr. M. și £. (100 fl. = 250 fr. = 202.50 M. = 10 £). Titlurile sunt la portor; asemenea și cupoanele cari au scadența 1 Ian. 1 Iulie. Cursul de rambursare al cupoanelor îl stabilește ministru reg. ung. de finanțe pe baza cursului devizelor. Excepție face Londra unde cupoanele totdeauna se plătesc în £. Cursul rentei ungare de 4% aur de prezent variază între £ 118—120 și se înțelege per 50 fl. aur.

2. *Renta ungară de 4% coroane* s'a emis pentru amortizarea de diverse împrumuturi de stat mai vechi precum și pentru rescumpărarea acțiilor și priorităților unor întreprinderi de căi ferate trecute la stat. Titlurile sunt în sumă de K 100, 200, 500, 1000 și 10000 și sunt la portor. Tot asemenea cupoanele, cari au scadența semestrală în 1 Iunie și 1 Decembrie. Cursul acestei rente de prezent variază între K 98—99.

3. *Renta ungară de 3½% coroane*, numită și rentă de investițiune. S'a emis pentru diverse investițiuni publice, în spe-

cial însă pentru procurarea echipamentului căilor ferate de stat. Titlurile acestei rente sunt la portor în sumă de K 100, 200, 500, 1000, 10000. Cupoanele au scadență semestrală în 1 Ian. și 1 Iulie. Cursul de prezent variază între K 99—100.

4. *Obligațiunile ung. de stat de 5% în aur* emise în 1876 pentru rescumpărarea acțiilor liniei ferate de ost. Valoarea nominală a acestor obligații este 100 fl. = 200 M = 250 fr. Sunt numai la portor; asemenea și cupoanele, cari au scadența semestrală în 1 Iulie și 2 Ianuarie. Cupoanele cad sub o dare de 10% așa că de fapt dobânda neto e 4½%. Amortizarea se face în 75 de ani prin sortare. Sortările se întâmplă odată pe an în 1 Iulie. Prima sortare a fost la 1877, ultima va fi la 1952. Obligațiile sortate se rescumpără fără nici un scăzământ cu valoarea lor nominală, șase luni după sortare. Cursul variază între K 121—123.

5. *Imprumutul C. F. Ung. de 4½% aur din 1889.* Pentru rescumpărarea de diverse împrumuturi de stat cu deosebire însă de căi ferate s'a luat un împrumut de 182 mil. fl. cu 4½% amortizabil în 75 de ani. Intreg împrumutul e împărțit în 36400 serii și fiecare serie conține 50 obligații de 100 fl. = 202.50 M = 250 fr. Cupoanele au scadență semestrală la 1 Februarie și 1 August. Sortările se fac conform planului de amortizare de douăori pe an la 1 Maiu și 1 Novembre. Ultima sortare va fi la 1964. Obligațiile sortate se rescumpără cu valoarea lor nominală, trei luni după sortare. Cursul variază între K 121—122.

6. *Imprumutul C. F. Ung. de 4½% argint din 1889.* Pentru convertirea de diverse priorități de întreprinderi de căi ferate, trecute la stat s'a luat un împrumut de 119½ mil. fl. cu 4½% amortizabil în 75 de ani. Intreg împrumutul e împărțit în 23900 serii și fiecare serie conține 50 obligații de 100 fl. v. a. Cupoanele au scadență semestrală la 1 Ian. și 1 Iul. Sortările se fac de douăori pe an la 1 Aprilie și 1 Oct. Ultima sortare va fi la 1964. Obligațiile sortate se rescumpără trei luni după sortare cu valoarea lor nominală. Cursul variază între K 101—102.

7. *Imprumutul de stat de 3% aur pentru regularea porților de fer.* Acest împrumut s'a luat în 1895 pentru delăturarea pedecilor de navigațiune pe Dunăre la așa numitele porțile de fer. Imprumutul e împărțit în 3750 serii și fiecare serie conține 25 obligții de K 480 = M 408 = fr. 104 = £ 20. Titlurile sunt la portor și au scadență semestrală la 1 Ian. și 1 Iul. Se amortizează în decurs de 90 de ani prin sortare. Sortările se fac la 1 Aprilie a fiecărui an. Ultima sortare va fi la 1985. Titlurile sortate se rescumpără trei luni după sortare cu valoarea lor nominală. Cursul variază între K 83—84.

Imprumutul acesta e a se considera ca unul dintre cele mai succese din câte a făcut statul ungar. Deși numai cu 3% totuși a fost pus în circulație cu un curs de 87% și s'a scris de 72 ori mai mult de cât avea statul trebuință. Pentru garanția anuităților și intereselor acestui împrumut servesc taxele ce statul le încassează dela vasele comerciale ce trece prin porțile de fer.

8. *Imprumutul ungar cu premii.* Pentru regularea Dunărei pe teritoriul Budapestei și pentru ridicarea acestui oraș ca centru comercial al țării, ministrul de finanțe a fost împuternicit în 1870 să contracteze un împrumut de 24 mil. fl. v. a. fără dobândă și amortizabil prin sortare, dar astfel ca aceste 24 mil. să incurgă efectiv în cassa statului și replătirea să se facă în sume anuale de 1.224,000 fl. în decurs de 50 de ani. Pe baza acestei împuterniciri s'au emis titluri în valoare nominală de 30 mil. fl., cari au fost date cu 80% unui consorțiu vienez. Aceste 30 mil. s'au emis în 300,000 bucăți de lozuri de câte 100 fl. v. a., împărțite în 6000 serii. Fiecare loz constă din două părți de câte 50 fl., cari numai până atunci sunt privity ca un întreg până sunt împreună. Separate se privesc ca două bucăți de câte ½ lozuri. Sunt la portor. Amortizarea se face prin sortare. De prezent se fac două sortări pe an la 15 Maiu și la 15 Noemvrie. Câștigul minimal devine din an în an mai mare. Astfel la 15 Maiu 1905 a fost de 168, iar la 15 Noemvrie va fi de 172. În 1920, când va fi ultima sortare acest câștig minimal va fi de 200 fl. Rescumpărarea se face șase luni după sortare. Sumele de câștig,

adece celece trec peste valoarea nominală a lozurilor cad sub o dare după scala II. Cursul de prezent variază între K 227—230.

9. *Obligațiuni regale ungare cu 4½%*. După ce prin art. de lege XXXV. din 1888 dreptul de regalii (cârcimărit) a trecut asupra statului, pentru despăgubirea celorce până atunci aveau drept de regalii s'au emis obligațiuni în sumă totală de 230 milioane fl. v. a. Aceste obligațiuni sunt în sume de 50, 100, 500, 1000, 5000 și 10,000 fl. v. a. și sunt la portor și pe nume. Cupoanele sunt la portor și au scadență semestrală în 1 Ianuarie și 1 Iulie. Amortizarea se face prin sortare la 1 Aprilie și 1 Octombrie a fiecărui an în decurs de 70 de ani. Rescumpărarea se face cu val. nom. trei luni după sortare. Cursul lor de prezent variază între K 101—102.

10. *Obligațiuni regale Croato-Slavone cu 4½%*. Pentru acelaș scop ca și în Ungaria s'au emis și în Croația și Slavonia obligațiuni regale în valoare de aproape 17 milioane fl. v. a., amortizabile în 70 de ani. Titlurile sunt în valori de 50, 100, 500, 1000 și 5000 și sunt la portor și pe nume. Cupoanele sunt la portor și au scadență semestrală la 1 Ian. și 1 Iulie. Amortizarea se face prin sortare de două ori pe an la 1 Aprilie și 1 Oct., și se rescumpără cu val. nominală trei luni după sortare. Cursul lor variază între K 101—102.

11. *Obligațiuni rurale ungare cu 4%*. S'au emis în valoare de aproape 200 mil. fl. v. a. pentru convertirea vechilor obligațiuni rurale ungare cu 5%. Ele au fost date unui consortiu cu 86½%, care apoi le-a oferit în schimb proprietarilor de titluri vechi, respective celor ce n'au voit să le schimbe, aceluia li-s'au rescumpărat cu val. nominală, iar titlurile remase le-a pus în circulație prin vânzare. Titlurile sunt în valori diferite de 100, 500, 1000, 5000 și 10,000 fl. v. a. Sunt la portor dar și pe nume (la ceste din urmă dobânda se încassează pe baza unei chitanțe). Cupoanele sunt scadente la 1 Maiu și 1 Noembrie. Amortizarea se face prin sortare de două ori pe an la 1 Maiu și 1 Noembrie în decurs de 70 de ani. Rescumpărarea se face 6 luni după sortare. Cursul lor variază de prezent între K 98—99.

12. *Obligațiuni rurale Croato-Slavone cu 4%*. S'au emis în sumă de 8.073,000 fl. ca și în Ungaria pentru convertirea vechilor obligațiuni rurale Croato-Slavone cu 5%. Sunt în titluri de 100, 500, 1000, 5000 și 10000 la portor și pe nume. Cupoanele au scadență semestrală la 1 Maiu și 1 Noembrie. Amortizarea se face în decurs de 68 ani. Rescumpărarea se întâmplă la 6 luni după sortare. Cursul lor variază între K 98—99. (Va urma).

JURISDICȚIUNE.

Votul acționarului la alegerea sa proprie.

Chestiunea mult controversată până acum dacă acționarul este îndreptățit a-și exercia dreptul de vot atunci, când se tractează de alegerea sa proprie, în comitetul de supraveghiere, *tribunalul imperial german* a decis-o nu de mult afirmativ.

Până acum chestiunea eră nedecisă, fiindcă în senzul §-ului 252 al legii com. germane: „în chestiuni, cari se referă la afaceri de drept, ce sunt a se încheia cu acționarul, acesta n'are drept de vot nici în numele seu propriu și nici în numele altora“. Tribunalul imperial enunță în sentința sa cam următoarele:

Dispoziția citată a legii comerciale se bazează pe faptul, că dela cel interesat nu se poate aștepta ca interesul seu propriu să-l supună interesului societății. Dispoziția aceasta are deci scopul de a ocroti interesele societății și vine a se aplica în cazuri, când interesele particulare ale acționarului colidează cu interesele societății. Aceasta se întâmplă de cele mai multe-ori atunci, când la încheierea afacerii de drept acționarul nu figurează ca membru al societății, ci ca o a treia persoană; dar nu și în cazul acela când acționarul prin votul seu nu face alta, decât își dă con-

cursul la alegerea sa proprie în comitetul de supraveghiere. În astfel de cazuri nu este vorba de o simplă încheiere a unei afaceri de drept cu o a treia persoană, ci de o afacere prin care se crează ori completează un organ al societății. Dacă în chestiuni de natura aceasta, cari ating *ordinea internă a societății* acționarul, de a căruia alegere se tractează, ar fi eschis dela vot, atunci faptul acesta ar putea fi mai curând spre daună, decât spre folosul societății și s'ar ajunge tocmai contrarul dela aceea-ce s'a avut în vedere la crearea §-ului 252 al Legii com.

Aci mai este de observat, că aceleași principii trebuie să fie normative și la alegerea membrilor în direcțiune. Tot astfel a interpretat lucrul și *Staub*, care este de părere, că membrii direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere trebuie admiși la vot chiar și în caz când se tractează de *destituirea* lor proprie.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 19 Maiu 1905.

Situația pieței interne de bani este absolut nealterată, afaceri relativ puține, discontul staționar. Medio, care de regulă provoacă o pulsațiune mai vie în târgul financiar a trecut de astădată fără nici o urmă. Cambii vieneze de prima bonitate s'au discontat cu 2¾%—2⅞%, cambiile morilor budapestane cu 3¼%—3⅝%, iar cambii de portoliu dela 3¾% în sus.

În Berlin situația pieței de bani s'a ameliorat încâtva și discontul privat s'a redus la 2¼%. În Paris etalonul a scăzut la 1½%, în Londra din contră banii s'au scumpit, discontul privat a fost de 2¼%.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„*Agricola*“ institut de credit și economii, soc. pe acții, este firma unei noue întreprinderi financiare române înființată în *Ecica-Română* (cottul Torontal) cu capital social de K 70,000, împărțit în 700 acții à K 100— Membrii direcțiunii au fost aleși: Valeriu Magdu, Ioan Magdu, Stefan Ghilezan, Baltazar Agotescu, Miuța Ghilezan, Gligor Brânda, Sima Mioc, Iancu Pancarazan și Vincențiu Petrovici.

„*Arieșana*“ institut de credit și economii, soc. pe acții în Turda. Adunarea generală a acestui institut s'a ținut la 25 Februarie 1905 sub presiunea dlui Iuliu Bardosy, fiind notari dnii Alexandru Gaia și Dr. Valer Moldovan, iar verificători ai procesului verbal dnii Simion Pop, Jovian Murășan și Samuilă Poruțiu. Prezenți au fost 21 acționari, reprezentând 358, acțiuni cu 246 voturi.

Profitul net de K 18,225.09, s'a distribuit astfel: Dividendă și supradividendă K 11,200.—. Fondului de rezervă K 2840.51. Scopuri filantropice-culturale K 511.25. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 1738.26. Tantieme oficialilor K 409.—. Fond de penziuni K 1026.07. Fond special de rezervă K 500.—. Suma destinată spre scopuri filantropice-culturale s'a împărțit cum urmează: Școala rom. din Turda K 200.—. Meseriași români din Turda K 20.—. Reuniunea femeilor rom. din Turda K 20.—. Biserica din P. S.-Mărtin K 26.87. Școala gr. or. din Turda K 20.—. Arșii din Câmpeni K 100.—. Arșii din Gerbovecz K 20.—. Diverse ajutoare K 104.38. Dividenda s'a fixat

cu 7% = 7K de cupon și se plătește cu începere dela 15 Maiu 1905. In direcțiune s'au ales membrii noi: dnii Nicolae Rațiu și Dr. Valer Moldovanși in comitetul de supraveghiare: dl Jovian Mureșan.

*

„*Cassa de împrumut ca însoțire*“ in Bicz, și-a ținut adunarea generală la 30 Martie 1905 sub prezidiul dlui Ioan Urziceanu, fiind notar dl George Țifrea, iar verificători ai procesului verbal domnii George Görög și Demetriu Colceriu. Prezenți au fost 89 acționari, reprezentând 188 acțiuni cu 202 voturi.

Profitul net de K 2218·62 s'a distribuit astfel: Dividendă și supradividendă K 783—. Fondului de rezervă K 1435·62. Dividenda s'a fixat cu 2½% = K 1·50 de cupon și se plătește cu începere dela 14 Maiu 1905. In direcțiune s'au ales: dnii George Görög, președinte și Teodor Crușit jun., dir. executiv.

*

„*Țibleșana*“ institut de credit și economii. soc. pe acții in *Caianul-mic* și-a ținut adunarea generală la 6 Februarie 1905 sub prezidiul dlui Ioan Rebrean, fiind notar dl Ioan Boca junior, iar verificatori ai procesului verbal dnii George Moldovan și Ioan Man. Prezenți au fost 38 acționari, reprezentând 279 acțiuni cu 279 voturi.

Profitul net de K 4029·22 s'a distribuit astfel: Dividendă și supradividendă K 1033·61. Fondului de rezervă K 1989—. Scopuri filantropice-culturale K 65·82. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiare K 427·83. Tantieme directorului executiv K 65·82. Tantiema funcționarilor K 65·82. Remunerația comitetului de supraveghiare K 51·27. Remunerația funcționarilor K 280—. Remunerația direcțiunii K 50·05. Dividenda s'a fixat cu 7% = K 3·50 de cupon și se plătește imediat după adunarea generală. In direcțiune s'au ales dnii Teodor Cotuțiu, preot Diug, Ioan Boca proprietar; George Moldovan preot, Ioan Man, inv. *Caianul-mic* și Ioan Rebrean preot, Săsariu. S'a decretat totodată urcarea capitalului societar dela K 20,000— la K 50,000— statorindu-se prețul unei acțiuni cu K 56—; subscriitorii de acțiuni nouă sunt datori a solvi in favorul fondului de rezervă câte K 2— de acțiune.

Din registrul firmelor. „*Lucașfărul*“ in Vârșeț. Inregistrat ca director executiv Dr. Petru Zepeneag.

„*Victoria*“ in Arad. Prin noua esmisiune de acții, decretată de adunarea generală dela 5 Martie a. c. capitalul social este de K 1.200,000 (6000 acții a K 200—).

„*Murășanul*“ in M.-Radna. Sters: Dr. Aurel Halic. — Inregistrat: Procopiu Givulescu.

„*Nădlăcana*“ in Nădlac. Sters: Ioan Barb, George Drăgan, Mitru Omja și Lazar Roman. — Inregistrat: Sava Raicu.

CRONICA.

Revizor general pentru Insoțirile de credit „Raiffeisen“. La rugarea comitetului central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“ direcțiunea „Cassei de păstrare (Reuniune) din Seliște“ a numit pe dl *Constantin Herța*, șef contabil, de revizor general pentru toate Insoțirile de credit sătești sistem „Raiffeisen“, înființate sub egida Reuniunii agricole, cu dreptul de a controlă mersul afa-

cerilor, de a introduce uniformitate in contabilitate și de a influența in mod instructiv asupra organelor administrative ale insoțirilor.

*

Regulativul Băncii Austro-Ungare referitor la bancnotele deteriorate a K 10—. § 1. Procedura la schimbarea resp. restituirea parțială a bancnotelor a K 10— dela anul 1904, este diferită, după cum bancnotele au devenit nefolosibile prin uzare, din întâmplare sau intenționat. In cazuri dubii se admite că bancnotele au devenit nefolosibile din întâmplare.

§. 2. Bancnotele devenite nefolosibile prin uzare se primesc din partea Băncii cu întreaga lor valoare nominală.

§. 3. Bancnotele devenite nefolosibile din întâmplare se primesc numai in acel caz imediat, dacă asupra veritabilității lor nu există nici o dubietate. In alte cazuri bancnotele acelea se trimet mai întâiu la cassa centrală din Viena.

§. 4. Bancnotele ruinate intenționat, dacă asupra veritabilității lor nu există nici o indoială, se primesc din partea Băncii numai pe lângă rebonificarea speșelor de fabricațiune și manipulațiune de 10 fileri de bucată.

§. 5. Bancnotele defectuoase se primesc numai pe lângă detragerea sumei corăspunzătoare părții defectuoase. Bancnotele ruinate numai pe o parte se conzideră ca și cum ar fi ruinate pe ambele părți.

§. 6. Pentru fixarea sumei de dezdaunare bancnota de K 10— este împărțită in 100 de câmpuri egale. Fiecare parte formează un câmp dreptunghiular de 13·5 mm. lățime și 8 mm. înălțime.

§. 7. Fiecare câmp, care nu este acoperit cel puțin pe jumătate este a se calcula cu 10 fileri.

§. 8. Bancnotele găurite din partea partidelor precum și acelea din cari lipsesc fășii singuraticke ori cari sunt compuse din mai multe fășii se primesc numai in acel cas imediat, dacă nu subversează nici o suspiciune, că ele s'au acvirit pe cale nedreaptă sau dacă nu există indicii pentru intențiunea de a înșelă banca. Bancnotele găurite se măsură in astfel de cazuri conform §. 7, la fășii tăiate însă numai într'ată intrucât se detrag pentru fiecare câmp, pe care bancnota nu o acopere complet, câte 10 fileri, in total cel puțin K 1—.

§. 9. Bancnotele, la care nu se poate fixa suma de dezdaunare in modul indicat in §. 6 se primesc contra unui revers și se trimit pentru constatarea valorii resp. măsurarea parțială la cassa centrală a Băncii.

§. 10. Măsurarea și plata, dacă ele se pot efectua conform dispozițiilor de sus la însuș institutul primitor, are să urmeze de regulă imediat, altfel însă cel mult in ziua următoare de lucru.

In toate cazurile in cari partida crede, că suma de dezdaunare fixată de institutul primitor nu este justă, bancnotele din chestiune sunt a se trimete înainte de toate, pentru fixarea definitivă a sumei de răscompărare la cassa centrală a Băncii Austro-Ungare din Viena. După primirea cutoei fixate, procedura se conzideră ca definitiv încheiată și o nouă reclamațiune nu mai este admisibilă.

○

SUMAR.

Băncile române din Transilvania și Ungaria. — Etalonul de scont. — Conversiunea rentei române 5%. — Efectele publice. — Jurisdicțiune: Votul acționarului la alegerea sa proprie. — Revista financiară: Situațiunea. — Societăți financiare și comerciale: „Agricola“, „Arieșana“, „Casa de împrumut“, Bicaz, „Tibleşane“. — Din registrul firmelor. — Cronică: Revizor general pentru însoțirile de credit „Raiffeisen“, Regulativul Băncii Austro-Ungare referitor la bancnotele deteriorate à K 10.—

„SĚLĂGIANA“,

instituit de credit și economii, în Jibou (Zsibó).

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de practicant la institutul de credit și econ. „SĚlăgiana“ în Jibou (Zsibó) se publică prin această concurs cu termenul de 20 Maiu st. n. 1905.

Reflectanții la acest post, care va fi dotat cu un salariu anual de K 720, au să documenteze absolvarea unei școli comerciale eventual și aplicarea de până aici.

Jibou, 4 Maiu 1905.

Nr. 47 (1-1)

Direcțiunea.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 17 Maiu 1905.

Grâu de Bănat	per 100 kg. vinde	18-10-18-85
„ „ Tisa	„ „ „ „	18-45-19-05
„ „ Pesta	„ „ „ „	18-35-18-85
„ „ Alba-reg.	„ „ „ „	18-35-18-85
„ „ Bacica	„ „ „ „	18-—-18-65
Secară	„ „ „ „	14-60-14-80
Orz	„ „ „ „	14-55-15-—
Ovăș	„ „ „ „	14-—-14-95
Porumb	„ „ „ „	15-65-15-80
Rapiță	„ „ „ „	—-—-—-—
Untură de porc B.-Pesta	„ „ „ „	142-—
Slănină (clisă)	„ „ „ „	121-123-—

Bursa de București.

Cursul din 17 Maiu 1905.

Renta amort. 1881 de 5%	vinde Lei	101 ¹ / ₄
„ „ 1892 5%	„ „	102 ¹ / ₂
„ „ 274 mil. 4%	„ „	94 ³ / ₄
„ „ 1898 4%	„ „	92 ¹ / ₂
Fonciare rurale 5%	„ „	104 ¹ / ₈
„ „ 4%	„ „	95 ¹ / ₂
Seris. fonc. urb. București 5%	„ „	97 ¹ / ₈
„ „ Iași	„ „	94 ¹ / ₄

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 17 Maiu 1905.

0/0	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
	Datoria publică comună.	v cor.	p. 100 K
4	Renta unit. în hârtie, Mai, Nov., 16% dare	100-70	100-75
4-2	arg. Febr. Aug. 16% „	100-55	101-40
5	Losuri din 1860 à fl. 500— „ 20% „	161-25	162—
5	„ „ 1860 à fl. 100— „ 20% „	195-40	197—
—	„ „ 1864 à fl. 100— „ 20% „	297—	297—
	Datoria publică austriacă.		
1	Renta austr. aur., scut. de dare	119-80	120-50
4	„ „ Cor.	100-65	101—
3 ¹ / ₂	„ „ de invest.	93-60	—
	Datoria publică ungară.		
4	Renta ung. aur. . . . . scut. de dare	118-45	118-65
4	„ „ Cor. . . . . „ „	98-35	98-60
3 ¹ / ₂	„ „ „ „ „ „	89-70	90-25
—	Impr. ung. cu premii à 100 fl. „ „	226-75	227—
4	„ p. regul. Tisei . . . . . sc. de dare	173—	174—
4 ¹ / ₂	Oblig. de regalii croat-slav. „ „	102-50	102-50
3	Impr. p. regul. Porților de fier „ „	83-75	84—
4	Oblig. rurale croato-slavone „ „	99-25	99-50
4	„ „ ungare „ „	98-95	99-25
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regularea Dunării, à 100 fl.	282-50	—
4	Obl. Soc. Temeș-Bega	98-55	99—
5	Imp. cu prem. al orașului Viena	164-65	—
4 ¹ / ₂	„ „ „ „ Budapesta	98-05	98-25
2	„ „ „ „ sârbesti à 100 fr.	114—	—
—	Oblig. cu premii a C. fer. turc. à 400 fr.	143-50	—
—	Impr. bulgar 1889	117-15	117—
	Scrisuri fonciare și a. a.		
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	100-85	—
3	„ „ „ „ cu premii, 1880	315—	—
4	Banca austro-ungară 40 ¹ / ₂ ani	101-80	102-35
4	„ „ 50 ani	—	—
4 ¹ / ₂	Banca com. ung. Pesta	101-15	101-50
4	„ „ „ „ „ „	99-50	99-50
4 ¹ / ₂	Obl. com. „ ale Băncii com. ung., Pesta, repl. 110% în fl.	108-75	108-75
4	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, 50 ¹ / ₂ ani	100-50	101—
4	„ „ „ I Casse de păstr. patriot., Pesta	98-75	98-75
4	Inst. de credit fonciar ungar	99-90	100-30
3 ¹ / ₂	„ „ „ „ „ „	99-80	100—
4 ¹ / ₂	Banca hipotecară ungară	101-10	101-25
4	„ „ „ „ „ „	101-15	101-25
4	„ „ „ „ „ „ cu premii	283-50	143—
4 ⁰ / ₁₀	Cassa de păstrare regn. Pesta 50 ani	—	99-50
5	„Albina“, Sibiu	—	102-50
4 ¹ / ₂	„ „ „ „ „ „	—	102—
4 ¹ / ₂	Cassa de păstrare Sibiu, em. IV.	—	102-50
5	„ „ „ Brașov	—	103-50
4 ¹ / ₂	„ „ „ „ „ „	—	102—
4 ¹ / ₂	Inst. de credit fonciar Sibiu, em. VI.	—	101-75
4	„ „ „ „ „ „ VII.	—	99-50
	Lozuri.		
	Basilica, à fl. 5.—	28-75	29—
	Credit, à fl. 100.—	494—	498—
	Clary, à fl. 40.— v. c.	166-25	—
	Buda, à fl. 40.—	175—	178—
	Pálffy, à fl. 40.—	185—	184—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10.—	59-40	61-50
	„ ungară, à fl. 5.—	39-35	40—
	Rudolf, à fl. 10.—	69—	—
	Salm, à fl. 40.— v. c.	227—	—
	Salzburg, à fl. 20.—	81—	—
	Impr. cu prem. al oraș. Viena, 1874	551—	—
	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	—	14-50
	„Jó sziv“, à K. 4—	—	14—
	Valute.		
	Galbini austr. sau ung.	11-38	11-40
	„ c. reg.	11-34	11-33
	Napoleon'or (20 frei sau 8 fl. aur)	19-11	19-11
	20 Marce germ. aur	23-54	23-54
	Ruble rusești de hârtie per bucată	—	2-54 ¹ / ₂
	Bilete germ. 100 M.	117-47	117-62
	„ franc. 100 Fr.	—	95-75
	„ ital. 100 Lire	95-55	95-75
	Ruble, bilete, 100	254—	—
	Lei românești, 100	—	95-25

Prețul per bucată

CURS COMPLET
DE
CORRESPONDENȚA COMERCIALĂ

cu explicarea termenilor comerciali

de

I. C. Panțu,

profesor la școala superioară de comerț din Brașov.

Prețul K 3.50.

Se poate comanda la autor sau la tipografia

A. Murășianu în Brașov.

Drepturile, datorințele și responsabilitatea

membrilor din direcțiune

și

Drepturile, datorințele și responsabilitatea

comitetului de supraveghiere

de

Alfred Kormos,
directorul revistei „Magyar Pénzügy“

traduceri autorizate de

Constantin Popp,

funcționar la Centrala inst. de credit și de econ. „Albina“.

Se pot comanda la traducător în Sibiiu sau la Librăria arhiepiscopală din Sibiiu, cea dintâi cu prețul de K 3.—, iar cea din urmă cu prețul de K 1.50.

În editura Delegațiunii Băncilor Române
au apărut:

Problemele Reformei Băncilor,

de Dr. C. Diaconovich.

Prețul: broș. K 1.—, leg. K 1.50.

Anuarul Băncilor Române

Pe anii

1900 — 1901 — 1902 — 1903 — 1904 și 1905.

Prețul: câte K 3.—.

Se comandă la Administrația „Revistei Economice“ în Sibiiu (Nagyszeben).

Au apărut

„BIBLIOTECA BĂNCILOR ROMÂNE“

Nr. 1.

Studii de contabilitate

(principiile fundamentale ale contabilității în partidă dublă)

de

Ioan I. Lăpădatu,

Banca Austro-Ungară

(un studiu amănunțit despre trecutul, organizația, operațiunile și importanța băncii noastre de emisiune)

de

Ioan I. Lăpădatu.

Se pot comanda dela administrația „Revistei Economice“, cea dintâi cu prețul de 50 fil., cea din urmă cu prețul de K 1.—

Medalia de aur dela Expoziția științifică din București, 1903.

Enciclopedia Română
publicată de întărirea și cu scopurile
ASOCIAȚIUNII
pentru
literatură română și cultura poporului român
de
Dr. C. Diaconovich.

Cu contribuții dintr-un număr
de artiști.

3160 pag. 8° mare — 37.622 articole.

3 tomuri
legate luxos
K 80.—

33 fasc.
broșurate
K 70.—

MINERVA

Editura și tiparul
1904
W. Krafft, Sibiiu.

Se comandă la
Biroul „Asociațiunii“ Sibiiu, str. Morii Nr. 8.